

Rekabet Kurumu Başkanlığından,

REKABET KURULU KARARI

Dosya Sayısı : 2010-4-176 (Önaraştırma)
Karar Sayısı : 10-66/1394-516
Karar Tarihi : 21.10.2010

A. TOPLANTIYA KATILAN ÜYELER

Başkan : Prof. Dr. Nurettin KALDIRIMCI
Üyeler : Doç. Dr. Mustafa ATEŞ, Mehmet Akif ERSİN,
İsmail Hakkı KARAKELLE, Murat ÇETİNKAYA, Reşit GÜRPINAR

B. RAPORTÖRLER : Metin HASSU, Muhammed GÜNDOĞDU

C. BAŞVURAN : Gizlilik talebi bulunmaktadır.

D. HAKKINDA İNCELEME

YAPILANLAR : - Köksallar Sey. ve Tur. Tic. Ltd. Şti.
Yeni Otogar No:4 Mersin
- Mersin VİF Tur. Nakliyat ve Tic. Ltd. Şti.
Mersin Otogarı No:2 Mersin
- Lüks Mersin İtimat Turizm Nakliyat Tekstil Petrol Ürünleri San.
ve Tic. Ltd. Şti.
Yeni Otogar No:6 Mersin
- Güney Mersin Seyahat Taşımacılık Tur. Tic. Ltd. Şti.
Hürriyet Mh. 1731. Sk. No:6 Yenişehir/Mersin
- Lüks Villa Seyahat Ltd. Şti.
Yeni Otogar No:6 Mersin

E. DOSYA KONUSU: Köksallar Sey. ve Tur. Tic. Ltd. Şti. (Köksallar Seyahat), Mersin VİF Tur. Nakliyat ve Tic. Ltd. Şti. (Mersin VİF), Lüks Mersin İtimat Turizm Nakliyat Tekstil Petrol Ürünleri San. ve Tic. Ltd. Şti. (Lüks Mersin), Güney Mersin Seyahat Taşımacılık Tur. Tic. Ltd. Şti. (Mersin Seyahat) ve Lüks Villa Seyahat Ltd. Şti. (Villa Mersin) unvanlı teşebbüslerin Ankara-Mersin hattı için fiyat ve güzergâh tespiti yapmak suretiyle rekabet ihlalinde buldukları iddiası.

F. İDDİALARIN ÖZETİ: Önaraştırmaya konu olan iddia temel olarak, Mersin ili merkezli yolcu taşımacılığı yapan otobüs firmalarının ortak hareket ederek bilet fiyatlarını belirledikleri hususuna dayanmaktadır. Bu bağlamda, özetle, Köksallar Seyahat, Mersin Seyahat, Mersin VİF, Lüks Mersin ve Villa Mersin teşebbüslerinin Ankara-Mersin hattı için fiyat ve güzergâh tespiti yaptıkları iddia edilmektedir. Ayrıca, başvuru ekindeki, 28.6.2010 tarihli, tarafların Mersin-Ankara güzergâhındaki bilet fiyatlarını 40 TL düzeyinde sabitledikleri hususuna yönelik "karar" metninde iddia konusu eylemlere ilişkin bilgi bulunmaktadır.

G. DOSYA EVRELERİ: Kurum kayıtlarına 7.7.2010 tarih ve 5284 sayı ile giren başvuru üzerine hazırlanan 21.7.2010 tarih ve 2010-4-176/İİ-10-257.MH sayılı İlk İnceleme Raporu, 5.8.2010 tarih ve 10-52 sayılı Kurul toplantısında görüşülmüş ve 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun'un ihlaline ilişkin bir soruşturma açılmasına gerek olup olmadığının belirlenmesi amacıyla, Kanun'un 40/1. maddesi uyarınca önaraştırma yapılmasına 10-52/968-M sayı ile karar verilmiştir.

10-66/1394-516

İlgili karar uyarınca düzenlenen 14.10.2010 tarih ve 2010-4-176/ÖA-10-257.MH sayılı Öneri Raporu aynı tarih ve REK.0.08.00.00-110/427 sayılı Başkanlık önergesi ile 10-66 sayılı Kurul toplantısında görüşülerek karara bağlanmıştır.

50 **H. RAPORTÖR GÖRÜŞÜ:** İlgili Rapor'da; başvuru konusu iddiayı destekler nitelikte yeterli kanıt bulunmadığından, şikâyeteye konu teşebbüsler hakkında 4054 sayılı Kanun'un 41. maddesi uyarınca soruşturma açılmasına gerek olmadığı görüşüne yer verilmiştir.

I. İNCELEME VE DEĞERLENDİRME

I.1. İlgili Pazar

Dosya mevcudu bilgiler çerçevesinde, ilgili ürün pazarı "karayolu ile şehirlerarası yolcu taşımacılığı pazarı"; ilgili coğrafi pazar ise "Ankara-Mersin şehirlerarası yolcu taşımacılığı hattı" olarak belirlenmiştir.

I.2. Yapılan Tespitler ve Deliller

I.2.1. Pazarın Yapısı

60 Dosya mevcudu bilgilere göre, şikâyeteye konu faaliyetlerin yürütüldüğü Mersin Şehirlerarası Otobüs Terminali'nde 107 otobüs firması bulunmasına karşın, Mersin-Ankara güzergâhında, Mersin merkezli 5 adet otobüs firması faaliyet göstermektedir. Bu firmalar Köksallar Seyahat, Mersin Seyahat, Mersin VİF, Lüks Mersin ve Villa Mersin'dir.

I.2.2. Bilgi Tutanakları

I.2.2.1. Mersin Şehirlerarası Otobüs Terminali yetkilisi raportörlerle yaptığı görüşmede, Ulaştırma Bakanlığının fiyat tespiti hususunda aktif bir rol oynamadığını; firmaların belirledikleri ücretleri onayladığını; kendilerinin ücret ve zaman tarifelerine uymayan firmalara idari para cezası uyguladıklarını; Mersin otoparkında özellikle Mersin-Ankara hattında faaliyet gösteren firmalar arasında anlaşma olduğuna ilişkin bir duyum almadıklarını; otobüs firmalarının Mersin ilçelerine olan servis hizmetlerine devam ettiklerini; bu konuda da herhangi bir sıkıntı bulunmadığını belirtmiştir.

70 I.2.2.2. Köksallar Seyahat yetkilisi konu hakkında aşağıdaki bilgileri vermiştir:

- Şirket merkezinin bilgisi dâhilinde böyle bir anlaşma kesinlikle yapılmamıştır. Konu hakkında bilgim bulunmamaktadır. Bu belge büyük ihtimalle Ankara'daki acentelerin elinden çıkmış bir belgedir.

- Sektörümüzde yalnızca yaz aylarında kâr edilirken, yılın geri kalanında büyük zararlarla çalışılmaktadır. Firma olarak, işlerin yoğunlaştığı dönemlerde fiyatımızı yükseltip, yolcunun olmadığı zamanlarda ise elimizden geldiği kadar indirim yapıyoruz. Yolcunun yoğun olduğu nadir zamanlarda mümkün olduğu kadar yüksek fiyat üzerinden bilet satmanın ve yılın geri kalan zamanlarındaki zararımızı telafi etmenin hakkımız olduğunu düşünüyoruz.

80 - Biz rakipler olarak anlaşmış olsak, yolcunun az olduğu dönemde fiyatları yüksek düzeyde tutmaya çalışırız. Yolcunun yoğun olduğu dönemde zaten yüksek fiyattan bilet alacak yolcu bulabiliyoruz. Bu bağlamda, örneğin, ramazan ayında yolcu bulunmadığı için fiyatlarımız düştü. Geçen yıl da aynı durum söz konusu olmuştur. Kaldı ki şirketimiz 2008 yılından bu yana Mersin-Ankara hattında 40 TL ücret uygulamaktadır.

- Mersin'de böyle bir anlaşmanın olması mümkün değildir. Hem buradaki ticaret kültürü hem de rakipler arasındaki ilişki düzeyi buna müsait değildir.

- Şirketimiz yolcularına Erdemli'ye kadar servis hizmeti vermektedir.

10-66/1394-516

90 **I.2.2.3.** Mersin Seyahat yetkilisi konu hakkında, şikâyet konusu protokol metninden haberdar olmadığını; Mersin'in en büyük firması olarak buna ihtiyaçlarının bulunmadığını; fiyatlarını kendilerinin belirlediğini ve aynı alanda faaliyet gösteren diğer firmaların genellikle kendilerini takip ettiğini; yaklaşık 4-5 yıldır Mersin-Ankara hattında 40 TL fiyat uyguladıklarını; bu fiyatı yılın 7-8 ayında mümkün olduğunca taviz vermeden uygulamaya çalıştıklarını, özellikle yaz aylarında otobüsler tamamen dolu olarak sefer yapabildiği için indirim uygulamayı tercih etmediklerini; ancak yolcu sayısının çok azaldığı dönemlerde 30 TL'ye kadar indirim uyguladıklarını; Mersin-Erdemli arasında yolcularına servis hizmeti verdiklerini ifade etmiştir.

100 **I.2.2.4.** Raportörlerin görüştüğü Mersin VİF yetkilisi konuya ilişkin olarak; söz konusu protokol metni hakkında bilgisi bulunmadığını; fiyatlarını kendilerinin belirlediğini; Mersin-Ankara hattında fiyatın 4 yıldır 40 TL olduğunu; ancak yolcu sayısının çok azaldığı kış aylarında 30 TL'ye kadar indirim uyguladıklarını; yolcuları otobüsle Tece'ye kadar taşıdıklarını, Tece'den sonrasında ise Erdemli'ye kadar servis hizmeti verdiklerini söylemiştir.

110 **I.2.2.5.** Lüks Mersin yetkilisi şikâyet konusu hakkında, yılın büyük bir kısmında yolcu bulmakta büyük sıkıntı çektiklerini; bu nedenle yolcunun çok olduğu dönemlerde mümkün olduğu kadar yüksek fiyat (40 TL) uyguladıklarını; olduğu iddia edilen protokol metninden haberlerinin bulunmadığını; hâlihazırda Mersin-Ankara hattında 40 TL'den farklı ücretler de uyguladıklarını; yılın çok büyük bir kısmında yolcu bulmakta zorlanan bir firmanın zaten düşük düzeyde fiyatla yolculuk yapmış bir kişiyi, Mersin'e 60 km uzaklıktaki Erdemli'ye götürmesinin şirket açısından önemli bir maliyet kalemi oluşturmasına rağmen, Mersin-Erdemli arasında servis hizmeti sunduklarını belirtmiştir.

I.2.3. Ulaştırma Bakanlığınca çıkarılan ve 23.1.2009 tarih ve 27471 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 59 No'lu "Karayolu İle Şehirlerarası Yolcu Taşımacılığı Alanında Uygulanacak Taban Ücret Tarifesi Hakkında Tebliğ" çerçevesinde yurtiçi yolcu taşımacılığında uygulanan mevcut taban ücret tarifesi aşağıdaki şekildedir:

Tablo-1: Yurtiçi Yolcu Taşımacılığında Uygulanacak Olan Taban Ücret Tarifesi

Yol Mesafesi (Km)	Tarife (TL)	Yol Mesafesi (Km)	Tarife (TL)
101-115	10,00	701-800	39,00
116-130	10,50	801-900	42,00
131-150	11,00	901-1000	44,00
151-175	12,00	1001-1100	46,00
176-200	13,50	1101-1200	48,00
201-250	15,50	1201-1300	50,00
251-300	18,00	1301-1400	52,00
301-350	21,00	1401-1500	54,00
351-400	24,00	1501-1625	57,00
401-475	27,00	1626-1750	60,00
476-550	30,00	1751-1875	63,00
551-625	33,00	1876-2000	66,00
626-700	36,00	2001 ve üzeri	69,00

10-66/1394-516

I.2.4. Bilet Ücretleri

Yerinde incelemeler sırasında elde edilen bilet koçanlarında, teşebbüslerin Mersin-Ankara güzergâhına ait bilet ücretlerinin aşağıdaki gibi olduğu, alınan örnekler aracılığıyla tespit edilmiştir:

120 Tablo-2: 30.4.2010-30.9.2010 Tarihleri Arasında Mersin-Ankara Güzergâhına Ait Bilet Fiyatları

	40 TL'lik Bilet Sayısı	Toplam Bilet Sayısı	Oran
<i>Köksallar Seyahat</i>	...	...	...
<i>Mersin VİF</i>	...	...	...
<i>Lüks Mersin</i>	...	...	...
<i>Mersin Seyahat</i>	...	...	...

I.3. Değerlendirme

Şikâyetin konusunu, Mersin merkezli otobüs firmalarının fiyat konusunda anlaşarak rekabeti ortadan kaldırdıkları iddiası oluşturmaktadır.

Mersin Şehirlerarası Otobüs Terminali'nde yazıhanesi bulunan seyahat firmalarında yapılan yerinde inceleme esnasında, bilet fiyatlarının birlikte belirlenmesine yönelik herhangi bir anlaşmaya ilişkin delil elde edilememiştir. Ayrıca Terminal yetkilisi tarafından, haklarında inceleme yapılan teşebbüslerin bilet fiyatlarının birlikte belirlenmesine yönelik bir anlaşma yaptıklarına dair kendilerine yansıyan bilgi olmadığı ifade edilmiştir.

130 Bu noktada, şikâyet dilekçesi ekinde yer alan 28.6.2010 tarihli "karar" metnine değinilmesi faydalı olacaktır.

Mezkûr karar metninde yer alan en önemli husus, şikâyete taraf teşebbüslerin aralarında anlaşmak suretiyle Mersin-Ankara güzergâhındaki bilet fiyatlarını 40 TL düzeyinde sabitledikleri yönündedir. Esasen, bu içerikte bir anlaşma uygulanmasa dahi Kanun'un ihlali olarak değerlendirilebilecek niteliktedir. Öte yandan, haklarında önaraştırma yürütülen teşebbüslerin Mersin-Ankara güzergâhı ile ilgili olarak 30.4.2010-30.9.2010 tarih aralığında gerçekleştirdikleri satışlara ilişkin bilet ücretleri bilgisini içeren Tablo-2 dikkate alındığında, şikâyete konu dönemde söz konusu teşebbüslerin Mersin-Ankara hattındaki bilet fiyatlarını 40 TL düzeyinde sabitlemedikleri görülmektedir. Tablo'da yer alan verilere göre, o dönemde Mersin-Ankara güzergâhına ilişkin olarak satılan biletlerin yarıya yakını 40 TL'den daha düşük ücretlerle satılmıştır. Dosya mevcudu bilgilerden, geriye kalan biletlerin satış işlemlerinin 25-35 TL fiyat aralığında gerçekleştirildiği anlaşılmıştır. Buna göre, pazarda, iddia edilenin aksine geniş bir fiyat yelpazesi mevcuttur. Dolayısıyla, her bir teşebbüsün uyguladığı fiyatların belirli bir düzeyde yoğunlaşmayarak dalgalanma göstermesi, teşebbüsler tarafından fiyatın belli bir düzeyde sabitlenmediğini göstermektedir. Ancak, her ne kadar uygulanmadığı açıkça belirlenmiş olsa da yukarıda sözü edilen "karar" metni 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesine aykırılık taşımaktadır.

140
150 Mezkûr kararda yer alan bir diğer husus ise şikâyete taraf olan teşebbüslerin yine aralarında anlaşmak suretiyle Mersin-Erdemli arasındaki servis hizmet sunumuna son verdikleri iddiasıdır. Önaraştırma kapsamında teşebbüs yetkililerinden ve Terminal yetkilisinden elde edilen bilgiler ve yerinde inceleme sırasında Otobüs Terminali'nde

10-66/1394-516

raportörler tarafından yapılan gözlemler ışığında, söz konusu hususun gerçeklik taşımadığı anlaşılmıştır.

J. SONUÇ

Düzenlenen rapora ve incelenen dosya kapsamına göre,

1- Dosya konusu iddialara yönelik olarak 4054 sayılı Kanun'un 41. maddesi uyarınca soruşturma açılmasına gerek olmadığına,

2- Bununla birlikte, dosya konusu uygulamalarının 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesi kapsamında ihlal teşkil edebilecek nitelikte olması nedeniyle, bu uygulamaların sona erdirilmesini teminen 4054 sayılı Kanun'un 9. maddesinin üçüncü fıkrası uyarınca hakkında inceleme yapılan teşebbüslere görüş yazısı gönderilmesi hususunda Başkanlığın görevlendirilmesine

OYBİRLİĞİ ile karar verilmiştir.